

MIKLYA ZSOLT

Rácsminta

Koszorú egy szonettregényből

1

A rétegek közt eltűnik a lényeg,
sosem mondtam, hogy jól érzem magam,
ha jól éreztem, nem volt rá szavam,
ha rosszul, az meg elég rossz volt, tényleg.

Ha megkérdeztek, nyeltem egy nagyot,
a szájpadrólom előre kiszáradt,
nem mondta senki, mosd ki jól a szádat,
a füledet is, azt a kis kaput.

Én tárva-nyitva felejtettem mindent,
üldögéltem a zárt ajtók előtt,
nem vártam papot, férfikart, se nőt,

a szomszéd bácsi jelentette istent.
Az meglett gyermek, kinek a kinn is bent,
ki ott találja meg az eredőt.

2

Ki ott találja meg az eredőt,
hol mérhetetlenek a mennyiségek,
megismételhetetlen a kísérlet,
kiszámíthatatlanok az erők,

az jobb, ha nem ballisztikára készül,
nem álmodik architektonikát,
talált tárgy csak a *jobbra, balra át*,
iramló nappalokra házi rém ül.

Szerettem félni. Tudtam, az időt
nem szerelhetem, mint az órát, széjjel.
Apa karját kerestem minden éjjel,

míg házat nem cseréltünk, és redőnyt.
Az meglett gyermek, kit redőnyrács-fénnyel
takar ki álmából a délelőtt.

3

Kitakar álmából a délelőtt,
a kétszer kettő művelete hullik,
a kockánál nem biztosabb a múlt itt,
míg egyszerűsíthetjük a jövőt.

A tört értéke sosem változik,
ha ugyanazzal a számmal szorozzuk,
vagy éppenséggel ugyanazzal osztjuk,
a törtekben is józanság lakik.

A redőnynél nincs józanabb kísértet.
Szűrt világában hűvös a lakás,
a rések közt, ha akarod, kilátsz,

de téged nem lát senki, amíg nézed,
a kockaházak tervezett sorát,
mint kis lepkék, lepik meg könnyű léptek.

4

Mint kis lepkék, lepnek meg könnyű léptek.
Az iramlásokat nem számolod.
A vetődéseket sem. Szép dolog
a leírhatatlant leíró képlet.

A képtelennel átrepülheted –
cikázva házak, káposzták felett –,
a parcellákra felosztott teret,
ilyet csak játéklepkeszárny tehet.

A földre érkezéssel várni kell.
Együtt mozogni, olyan lendülettel,
a talpakat fogadó felülettel,

hogyan fel se fogja, amíg fékezel.
Mozgó vonatról is úgy kell lelépni,
mintha csak járnál. Nem kell tőle félni.

5

Mintha csak járnál, nem kell tőle félni,
sétálva keresztül a városon,
miközben fázó kezeid fogom
kabátzsebembe bujtatva, úgy élni,

mintha sosem létezne félelem,
mintha a torló túlszorodásban
nem feszülne a membrán, túlnyomás van.
Egy óra séta veled és velem.

A főallén ma is elindulunk,
bár minden lépésünk determináltan
verődik vissza, mint az optikában

a fénymintákat író rezge-tan,
interferáló tam-taram-taram,
apanyomból kilépni nem tudunk.

6

Apanyomból kilépni nem tudunk.
A rácsmintát a fény-árnyék jelekkel
úgy kezdi írni minden újabb reggel,
mint szikratávíró a mondatunk.

A seregben a távírót kezelte,
a Morse-ábécé metrumait,
a beszélgetés plusz-mínuszait
kottázza minden reggel-nappal-este.

Csak éjszakára oldódik a kód,
a jelek elfelejtenek beszélni,
mint izzadtságcseppek tornatrikód,

átítatják álmaid szövetét is,
térmetrikát idéz hologramunk,
éjjel lepkék, nappal jelek vagyunk.

7

Éjjel lepkék, nappal jelek vagyunk,
úgy repülnék még, fárasztó felkelni,
a reggel gépies, nincs benne semmi,
míg iskolába jár minden szavunk.

Én nem leszek sosem tanár, tanító,
eltűnök innen, amint csak lehet,
addig meg álmodok másik teret,
mit átszerkeszt a képzelettávíró.

Milyen lesz majd a hazarepülés,
a folyosón túl hány szoba fog nyílni,
hány csukott ajtó mögött kell remélni,

hogyan nem haragfüggő a nevelés?
Az asztalon felejtett konyhakés
hány kenyérszeletre fog álmodni?

8

Hány kenyérszeletre fogsz álmodni,
míg katonáid sorakoztatod?
Anya ideges, jól indul a napod.
Nem lehet fölöslegesen beszélni.

Apa elment, az iskola az első.
Te nem sietsz, még húzod az időt.
Még várhat egy kicsit a délelőtt.
Eltakarhatja egy-két kósza felhő.

A katonákat bekapkodod sorra.
A kolbász íze egész nap kísér.
Ízekre váltott mondat, szókenyér.

Toldalék, előljáró, timsóoldat.
Parabola, mi végtelenbe tér.
Egy határtalan jelentésű mondat.

9

Egy határtalan jelentésű mondat
határait máshol keresheted.
Kővel kerített város kell neked.
Pereméről szemlélheted a holdat.

A városfal előtti hódokat
egy név, a Hódmezővásárhely őrzi.
Tó volt itt hajdan, hány hajó kötött ki,
Isten se tudja. Kié a hódolat,

azt se. A fal előtt ülő Lenin
még azt hiszi, örök időkre ült le.
A dal – *Vásárhely kővel van kerítve* –

átüt a téridő függvényein.
Hajók úsznak, a koordinátaréven
megvillan egy-egy nappal, fény-kabin.

10

Megvillan egy-egy nappal, fény-kabin,
a *Bethlen* ablakából el-elnézem,
a forgalom nem áll meg egész héten,
töretlenül halad műútjain.

Új embertípus új utakra készül.
A gimnázium oly eszményt nevel,
ki múlt idők homályán mélyed el,
és jól tervezett panelekké épül.

Ki jól teljesít, táblára kerül,
képét az egész kollégium látja,
kap kimenőt, s egy kis fennmaradásra

is jogosult. „Megéri, fiaim.
Nálunk, aki akar, megemberül
a kötelesség méltó jogain.”

11

A kötelesség méltó jogain
ki nem lép át, s egész nap gyakorolja,
annak kicsit megnyílik lenn a porta
kimenőn túl is. Kell a kokain.

A tudatmódosító szer beválik,
ha észrevétlenül adagolod.
Rossz vagy oroszból? Rossz az angolod?
Addig magolj, míg bőröd alá mászik.

A matematikát érteni kell.
A nyelvet magolni. *Hárósij szolodat.*
A fizikában csak Öveges mondhat

érdekeset, a többi nem jut el
az agyadig. De jó gyerek figyel.
A történelem bűvöli a múltad.

12

A történelem bűvöli a múltad.
Forrást kutat, ki elmélyülni kész.
Forrás van mindenütt, amerre lépsz.
Itt vizek jártak egykor. S mennyi csolnak.

A kökénydombi vénusz rád kacsint
fej nélkül is. Torzója kiegészül.
A sarlós isten tányéarca szédül,
míg lehunyt szemével máig tekint.

Vizek jártak itt egykor, termővé tett
kis parcellákra karcolt új időket
a sarló és a munka égi ujja.

Hunyt szemed alatt vizek járnak újra,
csolnakban ülsz, úgy tartod eveződet,
mintha más dolgod nem is nagyon volna.

13

Mintha más dolgod nem is nagyon volna,
a füzettrácson karcolt víz-jelek.
A margón túl szabad a tér, tied.
A kötelező kész. Rajz nem lesz holnap.

A színmozaik izgat, bár tudod,
csak szorgalmi, a tanár random adta
a feladatot, senki sem fogadta
túl lelkesen. Miért vagy izgatott?

Szemhéjad alá színpikkelyek úsznak,
láttál már ilyen ruhát valakin,
pepita volt, és mégis, annyi szín

vibrált rajta, szeretnéd látni újra.
Hát megpróbálod színpontokba bújva,
a keletkezés nem lehet rutin.

14

A keletkezés nem lehet rutin,
egy héten át színraszter-orgiában
élsz, révülsz és mozogsz, és nem hiába,
a mozaik elkészül, színein

átlép a fehér évezredes álma,
ragyog a lepketábor, uraim,
önök ragyognak, színpontokba zárva,
és mozog minden, jár a trambulin.

Strébernek tartanak. Hátad mögött
meg is mutatják, hogy mozog a féreg.
Tanárnak nyalni undorító. Méreg

a nyelv alatt és méz a nyelv fölött.
Most angyalod vagyok vagy ördögöd?
Rétegek között tűnik el a lényeg.

15

Rétegek között tűnik el a lényeg.
Ki ott találja meg az eredőt –
kitakar álmából a délelőtt –,
mint kis lepkék, lepik meg könnyű léptek.

Mintha csak járnál. Nem kell tőle félni.
Apanyomból kilépni nem tudunk.
Éjjel lepkék, nappal jelek vagyunk.
Hány kenyérszeletre fogsz álmodni?

Egy határtalan jelentésű mondat.
Megvillan egy-egy nappal, fény-kabin
a kötelesség méltó jogain.

A történelem bűvöli a múltad,
mintha más dolga nem is nagyon volna.
A keletkezés nem lehet rutin.